

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

П Р И Л О Г
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОЦЕНКА НА ВЛИЈАНИЕТО НА РЕГУЛАТИВАТА

Назив на министерство:	Министерство за животна средина и просторно планирање
Назив на предлогот на закон:	Предлог на Закон за управување со отпадот
Одговорно лице и контакт информации:	Ана Каранфилова Мазневска
Вид на Извештај:	☒ Нацрт ☐ Предлог
Обврската за подготовка на предлогот на закон произлегува од:	☒ Годишна програма за работа на Владата на Република Северна Македонија ☒ НПАА ☐ Заклучок на Владата на Република Северна Македонија ☐ Друго
Поврзаност со Директивите на ЕУ:	Директива 2008/98/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 19 Ноември 2008 година за отпад и укинување на одредени директиви
Дали нацрт извештајот содржи информации согласно прописите кои се однесуваат на класифицираните информации:	☐ Да ☒ Не
Датум на објавување на нацрт Извештајот на ЕНЕР:	10.5.2019 година
Датум на доставување на нацрт Извештајот до Министерството за информатичко општество и администрација:	10.5.2019 година
Датум на добивање на мислењето од Министерството за информатичко општество и администрација:	
Рок за доставување на предлогот на закон до Генералниот секретаријат	Декември 2020 година

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

1. Опис на состојбите во областа и дефинирање на проблемот

1.1 Опис на состојбите

Политиката за управување со отпад е уредена во Стратегијата за управување со отпадот 2008-2020, Националниот план за управување со отпадот 2009 – 2015 и соодветните програми за управување со отпадот на централно ниво, како и плановите и програмите на локално ниво.

Управувањето со отпадот во Република Северна Македонија е регулирано со Законот за управување со отпадот (ЗУО) („Службен весник на РМ“ бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 134/08, 09/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 156/15, 192/15, 29/16 и 63/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 31/20). Управувањето со посебните текови на отпад се уредува со Законот за пакување и отпад од пакување, Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема, Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори.

Значаен документ во областа на управувањето со отпадот е Регионалниот План за управување со отпадот кој е клучен акт за уредување на политиката за управување со отпад на регионално ниво. Регионалниот план обезбедува стратешка рамка за заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето во регионот, остварување на целите и насоките утврдени со националната стратегија, односно планот за спроведување на општите принципи и насоки за управување со отпадот во сите општини кои припаѓаат во регионот врз принципот на универзалност на услугата, за идентификување на моменталниот капацитет на регионот за управување со отпад. Планот дава рамка за основање на интегрирана мрежа на објекти и инсталации за преработка и за отстранување на отпадот и остварување на обврските во врска со управувањето со отпадот, коишто произлегуваат од прописите за отпад.

Со цел забрзување на овие процеси во 2012 година со измени и дополнувања на Законот за управување со отпадот се пропиша обврска за регионално управување со отпадот. На територијата на Република Северна Македонија се воспоставени осум региони кои се идентични со планските региони основани согласно со Законот за рамномерен регионален развој. Со Законот за управување со отпадот воспоставена е регионална структура за управување со отпадот, односно формирани се меѓуопштински одбори за управување со отпадот. Административните работи за управување со отпадот на регионално ниво се вршат од страна на Регионалниот центар за управување со отпад. Секој регион е предвидено да изработи Регионалниот план за управување со отпад (РПУО). Надлежен орган за изработка на Регионалниот план за управување со отпад е меѓуопштинскиот одбор за управување со отпадот, додека орган надлежен за усвојување на планскиот документ е Советот на општините.

Регионалната структура за управување со отпад е воспоставена во сите региони.

Во таа насока во изминатиот период активностите на регионално ниво беа насочени кон подготовка на планските документи за воспоставување на интегрирано регионално управување со отпадот. Со помош на ИПА програмата беа подготвени Регионални планови за управување со отпад, Стратегиски оценки за влијание врз животната средина, Студии за изводливост, Студии за оценка на влијание врз животната средина, Студии за анализа на трошоци и добивки, како и подготвена тендерска документација за затворање на дивите депонии и изградба на стандардни депонии и технички спецификации за набавка на потребната опрема врз основа на утврдените анализи за Североисточен, Источен, Југозападен, Вардарски, Пелагониски и Скопски Регион. Подготвената проектна

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

документација за сите шест погоренаведени региони е во насока на исполнување на бараните стандарди согласно ЕУ законодавството кое пак ќе доведе до воспоставување на интегриран и финансиски самоодржлив систем за управување со отпад, со кој ќе се намали степенот на загадување на животната средина и ќе се заштити здравјето на луѓето. Од подготвените шест регионални планови за управување со отпад, од страна на советите на општините досега усвоени се регионалните планови за источниот и североисточниот регион, додека постапката за усвојување на останатите четири плана е во тек. Сите планови се одобрени од страна на МЖСПП.

Во останатите два региона Југоисточниот регион исто така е подготвен, одобрен и усвоен регионален план за управување со отпад, додека во Полошкиот регион активноста за подготовка на Регионалниот план за управување со отпад е во почетна фаза.

Но, иако со досегашниот Закон за управување со отпад се утврди рамката за воспоставување на инфраструктура за управување со отпад, таа претежно се заснова на преземање на активности од единиците на локалната самоуправа. Следствено, резултатите од неговото спроведување покажаа слабости и недоречености во случаи кога не постојат доволно капацитети на локалната самоуправа во изнаоѓање на средства за изградба на нова инфраструктура за отпад, како и во неможноста да се обезбеди меѓусебна координација меѓу сите засегнати страни. Дополнително, од досегашното искуство се покажа дека за развивање на инфраструктура за отпад се потребни големи финансиски средства за чие обезбедување е неопходно да постои јасно и прецизно дефинирање на надлежностите и обврските помеѓу централната и локалната власт.

Така што иако примената на Законот за управување со отпадот започна во 2005 година, истиот се уште не е целосно имплементиран, односно досега не е воспоставена потребната инфраструктура за управување со отпад почнувајќи од потребното селектирање на отпад, па се до негово отстранување. Во Република Северна Македонија се уште не се врши селекција на отпадот, како и на територијата на земјата постои една регуларна депонија која само делумно ги исполнува стандардите за работа.

Дополнително, постојното законодавство не е во целост усогласено со европското законодавство. Особено се потребни измени во насока на јасно дефинирање за тоа што ќе се смета за отпад и до кој момент одредени производи, материјали и супстанции ќе можат да се употребат. Потребна е засилена имплементација на начелото на превенција на создавањето на отпадот и вградување на елементите неопходни за остварување на принципите на циркуларна економија.

Како резултат на сето претходно наведено, потребно е ново законодавство кое мора да се развива во насока на воспоставување на самоодржлива инфраструктура за управување со отпадот со јасно определени рокови за нејзино воспоставување, како и јасно определени права и обврски, во согласност со европското законодавство.

1.2 Причини за проблемите кои се предмет на разгледување

Постојат неколку причини од кои произлезе потребата за носење на нова регулатива за управување со отпадот и тоа истите се однесуваат на:

- Постојниот Закон за управување со отпадот е во голема мера неусогласен со Директивата 2008/98/ЕС за отпад односно во истиот е потребно да се дефинира јасно што се подразбира под поимот отпад согласно Директивата, како и да се дефинира секундарната суровина и укинувањето на статусот на отпад.

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

- И покрај тоа што законот го регулира регионалното управување со отпадот, истото е неефикасно во постојниот систем на регионално управување со отпадот и многу тешко остварливо, затоа што истото е оставено на општините по своја волја да го организираат. Во изминатиот период преку ИПА програмата беа подготвени регионални планови за управување со отпад со потребните плански документи кои се основа за започнување на воспоставување на регионално управување со отпад. Но, воспоставувањето на регионалното управување со отпадот во Република Северна Македонија се уште е во почетна фаза, односно истото е воспоставено само од административен аспект, но не и функционално. Главни причини поради кои доцни воспоставувањето на овој систем е недоволната посветеност и ефикасност на локалната власт за решавање на овој проблем, односно неможноста за усогласување на ставовите на различните единици на локална самоуправа во однос на регионалното управување со отпадот.
- За развивање на инфраструктура за отпад се потребни големи финансиски средства за чие обезбедување е неопходно да постои јасно и прецизно дефинирање на надлежностите и обврските помеѓу централната и локалната власт. Следствено, во Република Северна Македонија се уште не се врши селекција на отпадот, како и на територијата на земјата постои една регуларна депонија која само делумно ги исполнува стандардите за работа.

2. Цели на предлог регулативата

Со донесувањето на нов закон за управување со отпад ќе се овозможи воспоставување на функционален систем за регионално управување со отпад и изградба на регионални депонии, а истовремено ќе се затворат сите нестандардни депонии и ѓубришта. Воедно, ќе се овозможи регионално собирање, транспорт, селектирање, рециклирање на отпад, како и третман и искористување, со што ќе се зголеми степенот на заштита на здравјето на луѓето и заштита на животната средина, а сето тоа ќе биде чекор напред кон овозможување на остварување на принципите на циркуларна економија за овој сектор.

Новиот законски предлог и воспоставувањето на регионално управување со отпад ќе овозможи подобра контрола врз животната средина од активностите во областа на управувањето со отпадот преку:

- намалување на депонирањето, односно намалени количини на отстранет отпад, а зголемување на преработката и рециклирањето на отпадот;
- намалување на нелегално депонирање, кое покрај заштитата на животната средина ќе доведе до зголемување и на приходите;
- зголемување на вработеноста во индустријата за отпад и обезбедување на поврзан пораст на приходите што ќе придонесат за зголемување на бруто домашниот производ;
- развивање на циркуларна економија со што ќе се овозможи поголема искористеност на ресурсите, а самото тоа ќе доведе и до економски развој;
- апроксимација на националното со европското законодавство во областа на управувањето со отпадот.

3. Можни решенија (опции)

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

3.1 Опис на решението „не прави ништо“ - **недонесување на нов Закон за управување со отпадот**

Постоечкиот систем за регионално управување со отпадот се одвива преку воспоставување на регионалните центри согласно Законот за управување со отпадот. Ваквиот систем воспоставен согласно постојниот закон досега не покажа резултати и доколку се продолжи да се остварува и понатаму без да се преземат соодветни мерки за негово унапредување, постојните проблеми и трошоци ќе се продлабочуваат. Имено, на територијата на Република Северна Македонија во моментот постојат голем број на губришта кои се директна закана за почвите, подземните води, климата, односно за животната средина воопшто, а особено за здравјето на луѓето. Покрај тоа, и натаму нема да се обезбеди селектирањето на посебните текови на отпадот, како и принципот на хиерархија во управувањето со отпадот, преку кои се превенира создавањето на големи количини на отпад. Ваквата состојба покрај директното влијание врз животната средина има индиректно влијание и врз економскиот развој затоа што истото значи губиток на ресурси кои можат да бидат употребени, а дополнително и создавање на нови работни места.

Постојниот Закон за управување со отпадот содржи одредби со кои се уредува регионалното управување со отпад, односно истите даваат основа за уредување на регионалното управување со отпадот. Воспоставувањето на регионалниот систем е оставен на волјата на општините да решат на кој начин ќе го уредат управувањето со отпадот односно истите да се организираат регионално. Ваквиот начин на управувањето со отпадот во изминатиот период не даде резултат односно регионалното управување со отпадот е само правно уредено, но истото реално не профункционира. Доколку постојното законско решение не се надогради, односно невоспоставувањето на мерки од страна на ВРСМ со кои ќе се контролира овој систем, единиците на локалната самоуправа и регионалните центри ќе продолжат со досегашната пракса.

3.2 Опис на можните решенија (опции) за решавање на проблемот

При подготовката на предлог законот беа разгледани две опции и тоа следните:

ОПЦИЈА 1 – Да се донесе нов Закон за управување со отпадот во кој јасно ќе се уреди регионалното управување со отпад со јасно дефинирани рокови за воспоставување на истиот, разграничени права и обврски на давателите на услуги и регионалните центри.

Имено, една од целите на овој закон ќе биде обврска на осумте региони во Република Северна Македонија да воспостават регионален систем за управување со отпад. Воспоставувањето на овие регионални системи за управување со отпад треба да биде јасно уредено со законот, односно истото ќе се врши преку регионалните центри чија основна улога меѓу другото е воспоставување и следење на функционирањето на регионалниот систем.

Управувањето со регионалниот систем може да биде доделено на заедничко јавно претпријатие или пак на домашно или странско правно лице избрано согласно Законот за концесии и јавно приватно партнерство. Советите на општините во соодветниот регион донесуваат одлуки за формирање на заедничко јавно претпријатие или избор на домашно или странско правно лице избрано согласно Законот за концесии и јавно приватно партнерство. Доколку во рокот определен со законот не се донесат соодветно одлуките ВРСМ ќе ги преземе обврските за доделување на обврските на овие правни лица.

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Во целиот систем давателите на јавни услуги ќе бидат одговорни за собирање и транспортирање на отпадот до регионалниот систем.

Со новиот закон за управување со отпад јасно ќе се дефинира периодот во кој општините кои припаѓаат на еден регион имаат обврска за воспоставување на регионалниот систем за управување со отпад. Во спротивно доколку во дефинираниот период не се воспостави системот надлежноста ја презема Владата на Република Северна Македонија.

Општините можат и да се откажат од оваа обврска за воспоставување на регионален систем доколку сметаат дека не можат истиот да го постигнат и во тој случај основањето треба со одлука да го доделат на ВРСМ. Дополнително треба да се нагласи дека документите за воспоставување на овој систем се подготвени и се чека само на одлуката на општините за воспоставување на истиот.

Утврдувањето на цената за вршење на услугите поврзани со управувањето со отпадот ќе биде доделено како обврска на Регулаторната комисија за енергетика, со цел уедначеност на цените на ниво на регион, но пред сè одржливост на системот.

Отпадот согласно изворот на неговото создавање, неговите својства односно карактеристики се класифицира во Листата на видови на отпади и истата претставува збирна листа на видовите на отпад класифицирани во групи во која секој вид на отпад се означува со посебна ознака. Во зависност од тоа како настанал, се разликуваат повеќе видови на отпад. Се врши оценка на видовите и карактеристиките на отпадот. Оценка на карактеристиките на отпадот врши акредитирано правно лице за оценка на карактеристиките на отпадот за чија метода е акредитирано. Со исклучок на комуналниот отпад, оцената на карактеристиките на отпадот се врши за сите видови на отпад.

Понатаму, согласно принципите на циркуларната економија, се воведува секундарна суровина која претставува супстанца, материја или производ кој е резултат од производствен процес, а чија примарна цел не е производство на таа супстанца, материја или предмет може да не се сметаат како отпад согласно претходно дефинираните и изречно пропишани одредби, односно истите може да се сметаат како секундарна суровина доколку ги исполнуваат бараните и наведените услови. Исто така, се пропишува и одредба согласно која поедини видови на отпад престануваат да бидат отпад согласно пропишани одредби, доколку истите со постапка на преработка, вклучувајќи и рециклирање, ги исполнуваат изречно наведените услови. За утврдување на статусот на секундарна суровина и за престанување на статусот на отпад, се предвидува формирање на посебно советодавно работно тело за отпад составено од претставници од органите на државната управа, бизнис секторот, научни и образовни институции и организации и експерти од областа на управување со отпадот.

Значаен дел во превенирањето на отпадот се предвидените стратегија, планови и програми за управување со отпад. Согласно пропишаното, надлежните органи на Република Северна Македонија, меѓуопштинските одбори за управување со отпад, општините и градот Скопје, како и правните и физичките лица кои постапуваат со отпадот, во согласност со овој закон, се должни да донесуваат и да спроведуваат стратешки, плански и програмски документи за управување со отпадот, со цел меѓудругото да се обезбеди ефикасно управување со отпад, како и заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Во постапката за донесување на стратегиите, плановите и програмите предвидени со овој закон се врши стратешка оценка на влијанието врз животната средина. Стратешката оценка на влијанието врз животната средина води кон подобра заштита и управување на животната средина и промовира одржлив развој, како и го стимулира процесот на консултација со јавноста и засегнатите страни.

Дополнително, според новиот закон, отпадот што може повторно да биде употребен, преработен и/или искористен како извор на енергија, може да се складира на посебни места

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

предвидени за таа намена, доколку складирањето не да предизвикува опасност по животната средина, животот и здравјето на луѓето. Отпадот се складира на места кои се технички опремени за привремено складирање на отпадот, на локации на создавачот на отпадот, во местата за собирање, претоварни станици и други локации за собирање во согласност со предложените законски одредби. Заради постигнување на високо ниво на искористеност на ресурсите и поттикнување на економски развој, правните и физичките лица преземаат мерки и активности во насока на постигнување на повторната употреба и рециклирање на отпадните материјали особено хартијата, металот, пластиката и стаклото.

Отпадот што не може повторно да се употреби, преработи или да се искористи како извор на енергија, се отстранува со примена на посебни операции за отстранување.

Со цел да се овозможи најбезбедно и економично собирање, селектирање, преработка, како и отстранување на отпадот во инсталации кои се најблиску до местото на создавање на отпадот, како и користење на најсоодветни методи и технологии со кои се обезбедува високо ниво на заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето, управувањето со комуналниот отпад се организира, во согласност со хиерархијата за управување со отпад во интегрирана мрежа за управување со отпад.

Во предложеното законско решение се дефинираат и претоварни станици за комунален отпад, што опфаќа и што претставува управител со отпад и виш управител за управување со отпад, како и постапување со опасен и неопасен отпад и дозволи за вршење дејност за постапување со отпад.

Во однос на постапувањето со опасниот отпад се пропишува правило согласно кое тоа се врши одвоено од другите видови отпад.

Во предложените законски измени детално се дефинираат депониите и според видот на отпадот што се отстранува, се класифицираат на: депонии за неопасен отпад, за инертен отпад и за опасен отпад.

Во однос на информирањето, се уредува обврската за информирање на јавноста, достапност на информациите за управување со отпадот, обврската за информирање, како и дека органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина организира информативен систем за управување со опасниот отпад, како составен дел на севкупниот македонски информативен систем за животната средина преку воспоставување на мрежа за добивање податоци за управувањето со отпадот од министерствата, организациите, научно-истражувачките институции, правните лица кои управуваат со отпадот и други субјекти.

ОПЦИЈА 2 - Донесување на нов Закон за управување со отпад во кој воспоставувањето на регионалното управување со отпад ќе биде обврска на централната власт односно воспоставувањето да го реализира ВРСМ.

Ваквата опција ќе овозможи побрзо воспоставување на регионалниот систем. Владата на Република Северна Македонија ќе има обврска за основање на јавно претпријатие за управување со регионалната депонија за соодветен регион или да изврши избор на концесионер за управување со регионалниот систем.

Оваа опција ќе овозможи брзо делување и воспоставување на регионалниот систем во седум региони затоа што документите за воспоставување на регионален систем за истите се подготвени.

4. Проценка на влијанијата на регулативата

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Можни позитивни и негативни влијанија од секоја од опциите:

Опција „не прави ништо“

4.1 Економски влијанија

Негативни влијанија:

Без донесување на нова регулатива не би можело да се создаде општество и економија со поголема ефикасност на ресурсите. Постојната законска рамка не дава можност за реализирање на барањата од Директивата на ЕУ 98/2008/ЕС и како да се постигне сето тоа. Недонесувањето на нов Закон за управување со отпад ќе овозможи натамошно продолжување на лошата пракса и непотребното и неефикасно трошење на материјалите. Постојниот закон не предвидува мерки за спречување на создавање на отпад што е во директна врска со економскиот раст и еколошките штети кои се создаваат, бидејќи постојат многу економски можности кои ќе произлезат од овие нови пристапи. Постоечката регулатива не дава прецизни мерки и задолженија за намалување на отпадот кај бизнис секторот, а ова може да влијае на оперативните трошоци, со самото тоа што тие ќе ја подобруваат ефикасноста на ресурсите и ќе го намалуваат количеството на отпад кое треба да го решаваат. Стариот закон не овозможува премин од сегашниот „линеарен“ економски модел од создавање, користење и фрлање на употребените производи, кон модел на циркуларна економија. Можностите за селекција на отпадот, укинувањето на статусот на отпад и користење на секундарните суровини не се прецизно регулирани и овозможени.

Загадувањето на водите, почвите, воздухот негативно влијае врз локалниот и регионалниот развој особено врз намалување на можностите за развој на туризмот и земјоделието и можностите за економски развој.

4.2 Фискални влијанија

Негативни влијанија:

Непостоењето на регуларна регионална депонија за отпад овозможува создавање на голем број нови ѓубришта односно нелегални депонии на територијата на Република Северна Македонија со што се загадуваат постојните, како и нови локации. Постојењето на вакви нелегални депонии односно ѓубришта предизвикува негативно влијание врз животната средина (почвите, водите, емисии на стакленички гасови итн). Затворањето на овие непрописни (или т.н. во јавноста диви) депонии е поврзано со изградба на регионална депонија. Чистењето на ваквите локации бара големи финансиски средства кои би требало да бидат обезбедени од Буџетот на државата, односно единиците на локална самоуправа.

Согласно подготовката на техничката и тендерска документација за затворање на непрописни депонии/ѓубришта што не се во согласност со ЕУ стандардите само во Источниот регион потребни се вкупно 6.681.615 €, а за североисточен регион 5.986.554 €. Доколку се земат предвид потенцијалните трошоци за преобликување на непрописните комунални депонии согласно ЕУ стандардите и поврзани земјени работи, проценките за Источниот регион се дека трошоците би можеле да се искачат до приближно 6,7 милиони евра и проценката на износот за Североисточниот регион е дека би можел да биде околу 6 милиони евра, што не носи до проценка на вкупните трошоци од 12,7 милиони евра.

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Дополнителен финансиски товар е одделување на финансиски средства за алармантни ситуации (на пример горењето на нестандартната депонија во Струга и Тетово) кога е потребно одвојување на непланирани средства (на пример Владата на Република Северна Македонија одвои 200 000 денари само за санирање на последиците, а проблемите и понатаму останаа да егзистираат, бидејќи ваквото времено решавање на проблемите не е долгорочно решение за кое е потребна регионалната депонија).

- Одложувањето на реализацијата на воспоставувањето на регионален систем за кој се подготвени сите потребни документи може да доведе до потреба од промена на постојните документите за кои се издвоени финансиски средства преку ИПА програмата. Доколку во одреден период не се реализираат истите ќе биде потребна подготовка на нови документи за кои ќе треба да се обезбедат нови финансиски средства кои не би можеле да ги обезбедиме од ИПА програмата и истите ќе треба да се издвојат од буџетот на РСМ, односно единиците на локална самоуправа. Загубата би била околу 5 милиони евра, кои веќе се доделени од страна на ЕУ.

4.3 Социјални влијанија

Негативни влијанија

- врз социјалната заштита: Некористењето на отпадот како ресурс значи намалени можности за отворање на нови работни места со што негативно се влијае врз стапката на невработеност во државата.
- Создавањето на непрописни депонии/ѓубришта доведува до намалување на вредноста на имотот во непосредна близина на истите.
- здравствена заштита: Изложеноста на населението на загадување е значајна и за социјалниот систем затоа што постојаната изложеност на загадување (почва, вода и воздух) доведува до влошување на здравјето на луѓето кое пак индиректно влијае на зголемено отсуство од работа како и поголеми издатоци од семејниот буџет за трошоци за лекување.

4.4 Влијанија врз животната средина

Негативно влијание: Ваквото решение претставува голема закана за животната средина затоа што отсуството на регуларни регионални депонии значи отсуство на правилно постапување со отпадот. Создавањето на нелегални депонии и ѓубришта на целата територија на Република Северна Македонија придонесува за:

- загадување на водите како резултат од исцедокот од дивите депонии кое преку проточни патишта достигнува до подземните и површинските води. Исцедокот може да влијае и врз изворите за вода за пиење и да предизвика загадување кое преку синџирот на исхрана негативно влијае врз животната средина и здравјето на луѓето. Загадувањето на водата предизвикува штета за шумите, зградите, нивите и рибниците.
- загадување на почвите особено со присуство на тешки метали во почвата кои долгорочно ја загадуваат животната средина и го ограничуваат потенцијалот за идна реупотреба на локацијата;
- депонирањето на органски отпад придонесува до зголемување на ефектот на стакленички гасови преку емисија на метан и други видови на гас кои предизвикуваат деградација на озонскиот слој и/или може да се отровни за луѓето;
- за предизвикување на пожари како резултат на депониски гас или неконтролирано горење на отпадот од кој се испушта чад и гасовити супстанции кои го загадуваат воздухот;

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

- загрозување на флората и фауната со што постои ризик за предизвикување на (неповратна) штета на природните ресурси во близината на дивите депонии/ѓубришта. Директното влијание е резултат на директното загадување од отпадот или исцедокот, миграцијата на чадот или како резултат од горење, како и како резултат на загадени подземни и површински води;
- влошување на јавното здравје како резултат на изложеност на загадување кое доведува до зголемување на бројот на болести и случаите на предвремена смрт. Здравствените ризици се резултат на влијанијата од директниот и индиректниот контакт со загадена почва и вода од страна на соседните корисници на вода како и поради заразни болести кои се поврзани со директен контакт (како храна за животни, глувци, птици, муви и комарци).

4.5 *Административни влијанија и трошоци*

а) трошоци за спроведување

Нема влијание

б) трошоци за почитување на регулативата

Согласно оваа опција за да може да се почитува постоечката регулатива, затоа што истата не нуди решенија за воспоставување на регионален центар за управување со отпад, доколку општините не постигнат согласност би требало да се пристапи кон затворање на непрописните депонии од страна на надлежните инспекциски служби и да се задолжат јавните претпријатија, односно давателите на услуги отпадот да го депонираат на „Дрисла“ како единствена регуларна депонија која делумно ги исполнува стандардите за работа. Ваквиот пристап би значел големи финансиски издатоци за јавните претпријатија што ќе се одрази врз буџетот на граѓаните, односно ќе доведе до зголемување на цената на јавната услуга. Дополнителен проблем е секако капацитетот на депонијата.

Опција 1 - Да се донесе нов Закон за управување со отпадот во кој јасно ќе се уреди регионалното управување со отпад со јасно дефинирани рокови за воспоставување на истиот, разграничени права и обврски на давателите на услуги и регионалните центри.

Оваа опција ги има следните влијанија:

4.1 *Економски влијанија*

Позитивни влијанија - со воспоставување на систем за регионално управување со отпадот, односно со изградба на регионален објект за управување со отпад позитивно ќе се влијае врз економскиот развој на соодветните региони во државата. Ќе се овозможи имплементирање на принципите на циркуларна економија преку поголема искористеност на отпадот како ресурс, односно зголемување на можностите за негова преработка или рециклирање и употреба како ресурс во производствениот процес. Со изградба на Регионална постројка за управување со отпад ќе се влијае на намалување на депонирањето на отпадот, односно ќе се влијае на отстранување на корисните компоненти на отпадот и нивна повторна употреба.

Воедно преку овозможувањето на подобра селекција на отпадот, ќе се остварат поголеми цели за преработка и рециклажа, а со тоа и остварување на принципите на циркуларната економија. Уредувањето на процедурата за укинување на статусот на отпад и утврдувањето на регистарот за

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

секундарни суровини ќе резултира со позитивни ефекти врз производствените капацитети, како и останатиот тип на индустрија во земјата.

4.2 Фискални влијанија

Позитивни влијанија – со изградба на регионална постројка за управување со отпадот ќе се намалат трошоците на централната и локалната власт за отстранување на нелегалните ѓубришта кои се јавуваат како последица од несоодветно собирање и отстранување на отпадот, како и други непланирани трошоци кои настануваат како резултат на санирање на состојбите кои се јавуваат како последица од несоодветното постапување со отпадот на локално ниво.

Со утврдување на цената од страна на Регулаторната комисија за енергетика, ќе се обезбеди наплата на реалната цена за управување со отпадот, работа без загуби и одржливост на системот.

За изградбата на регионална постројка за отпад се потребни големи финансиски средства односно проценката е дека за една ваква постројка се потребни помеѓу 26-36 милиони евра во зависност од технологијата која ќе биде употребена за изградба на истата. Постои можност истата да биде дадена на управување на јавно претпријатије основано за таа цел или пак на правно лице избрано согласно Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

4.3 Социјални влијанија

Воспоставувањето на овој систем би можел во одредени региони да доведе до зголемување на цената на услугата која се наплаќа од домаќинствата и правните лица која давателите на услугите ја наплаќаат.

Позитивни влијанија - оваа опција позитивно ќе влијае на можноста за зголемување на вработеноста односно отварање на нови зелени работни места со што ќе се влијае на намалување на стапката на невработеност.

Регулирање на здравствениот и социјалниот статус на индивидуалните собирачи на отпад кои во најголем дел се невработени лица.

4.4 Влијанија врз животната средина

Позитивни влијанија – Доколку дојде до реализација на опција 1 со која се предвидуваат построги услуги за воспоставување на регионален систем и за управување со отпад позитивното влијание се однесува на следното:

- намалување на количеството на депониран отпад воопшто, а особено на биоразградлив отпад;
- ќе се спречи негово исфрлање на непрописни места и начин со што ќе се спречи загадување на животната средина и влијанието врз здравјето на луѓето,
- зголемување на искористеноста на отпадот како ресурс,
- подобрување на јавното здравје затоа што ќе се намали изложеноста на загадување и, како резултат, се намалува бројот на болести и случаите на предвремена смрт,
- намалување на загадувањето на водите, почвата, воздухот,
- Понизок ризик од (неповратна) штета на природните ресурси како што се подземните аквифери и
- заштита на природните екосистеми и (загрозените) видови.

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

4.5 Административни влијанија и трошоци

а) трошоци за спроведување

За спроведување на оваа опција потребно е зголемување на бројот на вработените во областа на управување со отпадот на централно и локално ниво и нивно континуирано обучување.

Континуирани обуки се потребни и за нововработените во регионалните организациони единици.

б) трошоци за почитување на регулативата

Нема влијание.

Опција 2 - Донесување на нов Закон за управување со отпад во кој воспоставувањето на регионалното управување со отпад ќе биде обврска на централната власт односно на ВРСМ.

Со оваа опција се дава можност ВРСМ да ги преземе обврските за формирање на јавни претпријатија одговорни за управување со регионалните депонии или пак да ја спроведе постапката за доделување на управувањето на домашно или странско правно лице согласно со Законот за концесија. .

На овој начин би требало да се формираат максимум седум претпријатија кои ќе управуваат со регионалниот систем за постапување со отпад.

Можни позитивни и негативни влијанија:

4.1 *Економски влијанија*

Со воспоставување на целиот систем за регионално управување преку централната власт ќе се заштеди на времето на реализација, односно ќе се овозможи побрзо спроведување на целата постапка. Со воспоставувањето на системот ќе се овозможи поголема искористеност на ресурсите со што позитивно ќе се влијае на целата економија во секој регион поодделно и ќе се предизвика позитивен ефект на развој на нови работни места.

4.2 *Фискални влијанија*

Поедноставен начин и со помалку средства ќе се спроведе постапката за избор на оператор на регионалниот систем за повеќе региони во исто време, па оттука ќе има заштеда на средства (комисии, консултанти и сл.),

Со воспоставување на регионален систем за управување со отпад ќе се намалат трошоците на централната и локалната власт за отстранување на нелегалните депонии, поголем економија на обем при управувањето ќе ги намали трошоците, како и намалување на сите други непланирани трошоци кои се јавуваат во постоечкиот систем

4.3 *Социјални влијанија*

Негативни влијанија - воспоставувањето на овој систем можно е да придонесе кон зголемување на цената на услугата која ја нудат давателите на услуги кои ќе бидат задолжени за собирање и транспортирање на отпадот

Позитивни влијанија - оваа опција позитивно ќе влијае на можноста за зголемување на вработеноста и регулирање на статусот на индивидуалните собирачи на отпад.

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

4.4 Влијанија врз животната средина

Позитивно влијание:

- намалување на количеството на депониран отпад воопшто, а особено на биоразградлив отпад;
- ќе се спречи негово исфрлање на непрописни места со што ќе се спречи загадување на животната средина и влијанието врз здравјето на луѓето,
- зголемување на искористеноста на отпадот како ресурс
- Подобрување на јавното здравје затоа што ќе се намали изложеноста на загадување и, како резултат, се намалува бројот на болести и случаите на предвремена смрт.
- намалување на загадувањето на водите, почвата, воздухот
- Понизок ризик од (неповратна) штета на природните ресурси како што се подземните аквифери.
- заштита на природните екосистеми и (загрозените) видови.

4.5 Административни влијанија и трошоци

а) трошоци за спроведување

Да. Реализацијата на оваа опција бара ангажирање на дополнителни човечки ресурси од државните органи за спроведување на постапките за концесионирање особено се очекува зголемување на трошоците доколку се одбере основање на јавно претпријатие надлежно за управување со регионалните постројки за управување со отпад.

Истовремено оваа опција навлегува во ингеренциите на локалната самоуправа кои се регулирани со други закони. Истовремено не дава голема можност за зајакнување на капацитетите на локално ниво за понатамошно управување со регионалниот систем.

б) трошоци за почитување на регулативата

Нема влијание.

5. Консултации

5.1 Засегнати страни и начин на вклучување

Нацрт текстот на законот е објавен и на веб страната на Министерството за животна средина и просторно планирање и на ЕНЕР.

Во рамките на Твининг проектот за управување со отпад формирани беа повеќе работни групи во рамките на кои нацрт текстот беше доставен на мислење и разгледуван.

Нацрт и предлог текстот е доставен на мислење и до:

1. Органи на државна управа :
 - Министерство за економија;
 - Министерство за финансии;
 - Министерство за внатрешни работи;
 - Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

- Министерство за здравство;
 - Министерство за информатичко општество и администрација;
 - Министерство за правда;
 - Управа за јавни приходи;
 - Заменик претседател на Владата на РМ задолжен за економски прашања;
 - Царинска управа на Република Македонија;
 - Секретаријат за европски прашања;
 - Секретаријат за законодавство;
 - Регулаторна Комисија за енергетика;
 - Инспекциски совет;
 - Државен пазарен инспекторат;
 - Државен инспекторат за животна средина.
2. Единици на локална самоуправа
 - ЗЕЛС (Заедница на единици на локална самоуправа).
 3. Јавни комунални претпријатија
 4. Стопански Комори
 - Стопанска Комора на Република Македонија;
 - Сојуз на Стопански комори и
 - Стопанска Комора на Северозападна Македонија.
 5. Здружение на даватели на Комунални услуги - АДКОМ
 6. Колективните постапувачи со отпад и
 7. Невладини организации кои делуваат во полето на заштитата на животната средина.

На 30 мај 2019 беше одржана јавна расправа со двете асоцијации на јавни комунални претпријатија и Стопанска комора.

На 12 јуни во Стопанска комора беше одржана втора јавна расправа.

На 27 ноември 2019 година презентација и јавна расправа со невладиниот сектор.

На 17 ноември уште една јавна расправа со Стопанска комора.

На 18 ноември јавна расправа со единици на локална самоуправа и општа јавност.

5.2 Преглед на добиените и вградените мислења

Во прилог на овој извештај е приложен табеларен преглед на добиени и вградени мислења.

5.3 Мислењата кои не биле земени предвид и зошто

Во прилог на овој извештај е приложен табеларен преглед на одбиени забелешки со образложение.

6. Заклучоци и препорачано решение

6.1 Споредбен преглед на позитивните и негативните влијанија на можните решенија (опции)

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

ОПЦИЈА „Не прави ништо“ Опцијата „не прави ништо“ е неприфатлива, бидејќи има најмногу негативни влијанија односно со ова решение не се нуди решение за решавање на проблемите за управување со отпадот.

Доколку остане оваа опција управувањето со отпадот ќе остане како што е досега односно воспоставувањето на регионалниот систем за управување со отпад е во целосна ингеренција на единиците на локална самоуправа без никакви дополнителни мерки и механизми за постапување во случај кога единиците на локална самоуправа не можат да постигнат согласност околу прашањата за управување со отпадот.

Ваквото решение има негативни влијанија врз економскиот развој на државата особено во делот на регионален развој и економски развој, има значително фискално влијание, како и особено негативно влијае врз животната средина и здравјето на луѓето и социјалниот систем на државата.

ОПЦИЈА 1 – Да се донесе нов Закон за управување со отпад со кој ќе се определат јасно дефинирани рокови за воспоставување на регионален систем за управување со отпад.

Оваа опција е најприфатлива затоа што истата позитивно влијае во однос на можностите за воспоставување на регионалното управување со отпадот. Имено истата дава можност на единиците на локална самоуправа од одреден регион во одреден законски рок самите да се организираат и да ги спроведат законските обврски. Дополнително, дава можност ЕЛС оваа обврска да ја пренесе доброволно на ВРМ доколку сметаат дека истите немаат согласност или капацитет за вршење на оваа обврска. Покрај тоа доколку ЕЛС не ги спроведат обврските од законот, ова опција дава можност реализацијата на обврските да се изврши од страна на Владата на Република Северна Македонија.

Оваа опција позитивно ќе влијае врз животната средина затоа што отстранувањето на отпадот на регуларни регионални депонии ќе спречи создавања на нелегални депонии/губришта а со тоа ќе се овозможи заштита на животната средина и здравјето на луѓето.

Оваа опција позитивно ќе влијае и врз економскиот развој на државата затоа што ќе овозможи користење на отпадот како ресурс и поголема неговата искористеност со што позитивно на економија преку зголемување на бројот на работни места.

Индириктно позитивно влијае оваа опција има и на здравствената заштита и социјалната заштита на населението. Имено, отстранувањето на отпадот согласно закон на регуларни депонии ќе влијае за подобрување на јавното здравје преку спречување на ширење на заразни болести. Ова позитивно ќе влијае и на намалување на средствата кои се трошат од семејниот буџет за лекување настанати како резултат на загадувањето на животната средина.

ОПЦИЈА 2 - Донесување на нов Закон за управување со отпад во кој воспоставувањето на регионалното управување со отпад ќе биде обврска на централната власт односно од страна на ВРМ. Оваа опција е исто така прифатлива.

Позитивно кај оваа опција е тоа што доведува до побрзо воспоставување на обврските од законот. Негативното влијание е преземање на обврските од локалната самоуправа со што не дава можност за зајакнување на капацитетите на локално ниво за управување со отпадот на регионално ниво. Истовремено навлегува во ингеренциите на локалната самоуправа кои се регулирани со други закони. Истовремено не дава голема можност за зајакнување на капацитетите на локално ниво за понатамошно управување со регионалниот систем.

6.2 Ризици во спроведувањето и примената на секое од можните решенија (опции)

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Ризик од неспроведување на ОПЦИЈА 1 ќе биде одложување на спроведување на регионалното управување со отпадот и воспоставување на потребната инфраструктура се со цел во насока на спроведување на циркуларната економија и искористување на отпадот како ресурс. Ризикот од неспроведување на ОПЦИЈА 2 е одлагање на рокот за спроведување на одредени обврски од законот во делот на регионалното управување со отпадот.

6.3 Препорачано решение со образложение

Препорачано решение е Опција 1 - Да се донесе нов Закон за управување со отпад со кој ќе се определат јасно дефинирани рокови за воспоставување на регионален систем за управување со отпад.

7. Спроведување на препорачаното решение

7.1 Потреба од менување на закони и подзаконска регулатива во областа или други сродни области. Со цел воспоставување на препорачаната опција потребно е донесување на нов Закон за управување со отпад.

При донесувањето на Законот потребно е да се изменат Законот за енергетика, каде би се дополните надлежностите на Регулаторната Комисија.

7.2 Потребни подзаконски акти и рок за нивно донесување

Потребно е донесување на следните подзаконски акти и тоа:

1. Листа на видови на отпад
2. Правилник за стандардите што треба да се исполнат за да се добие акредитација за вршење на оцена на карактеристиките на отпадот.
3. Правилник за формата и содржината на барањето за упис на секундарната суровина во Региостарот како и формата и содржината на извештајот извештај за количината, производствениот процес во кој е користена и крајниот корисник на секундарната суровина.
4. Правилник за техничките барања што треба да се исполнат за поедини видови на отпад (особено хартија, стакло, гуми, текстил, композитни материјали и метал) престанат да бидат отпад
5. Правилник за составот, начинот и финансирањето на активностите на советодавно работно тело за отпад.
6. Правилник за деталните правила за преработка на отпадот за добивање енергија или користење на отпадот како некое друго средство за производство на енергија
7. Правилник за начинот и условите за складирање на отпадот
8. Правилник за начинот и условите на функционирање на интегрираната мрежа за управување со комуналниот отпад организирана на регионално ниво односно на ниво на една или повеќе општини односно градот Скопје
9. Правилник за претоварните станици треба да ги исполнуваат особено во однос на минималните технички барања во однос на постапувањето со отпадот заради негово искористување и полесно понатамошно транспортирање, минималните барања при работа во

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

поглед на заштита на животната средина и здравјето на луѓето, барања во однос на определувањето на места каде може да бидат лоцирани, барања во однос на начинот на работа, близината и пристапноста до други места, вклучувајќи и населени места, роковите за чување на отпадот на претоварните станици, како и други барања што се од значење за работа на претоварната станица.

10. Правилник за својствата на опасниот отпад и поблиските правила за постапување со опасниот отпад.
11. Правилник за формата и содржината на барањето за постапување со опасен отпад
12. Правилник за начинот на пакување и означување на опасниот отпад
13. Правилник за начинот на постапување со медицински отпад, како и начинот на пакување и обележување на медицински отпад.
14. Правилник за начинот на постапување со отпадот од титаниумдиоксид, начинот на вршење на мониторинг како и формата, содржината и начинот на доставување на податоците.
15. Правилник за начинот на постапување со отпад од азбестот и со отпадот од производи кои содржат азбест.
16. Правилник за начинот и условите за постапување со ПХБ, начинот и условите што треба да ги исполнуваат инсталациите и објектите за отстранување и за деконтаминација на ПХБ, искористените ПХБ и начинот на означување на опремата којашто содржи ПХБ како и начинот на означување на просторот или локацијата каде што е сместена таквата опрема.
17. Правилник за општите правила за постапување со комуналниот и со другите видови неопасен отпад.
18. Посебните правила за начинот на постапување со комуналниот и со другите видови неопасен отпад на својата територија ги пропишуваат, со посебен пропис, советот на општините и градот Скопје, на предлог на градоначалникот на општините и градот Скопје.
19. Правилник за барањата што треба да се исполнат за добивање на дозвола за постапување со отпад за секоја дејност одделно
20. Правилник за формата и содржината на образецот на барањето, како и начинот на доставување на барањето за добивање на дозвола за постапување со отпад.
21. Правилник за формата и содржината на образецот на дозволата за вршење на дејност за постапување со отпад
22. Правилник за формата и содржината на образецот на Регистарот за вршителни на активност за постапување со отпад.
23. Правилник за критериумите што треба да ги исполнува депонијата
24. Правилник за формата и содржината на барањето за добивање на дозвола за депонија
25. Правилник за формата и содржината на барањето како и другата потребна придружна документација која се поднесува за депонирање на отпад како и формата и содржината на согласноста
26. Правилник за условите во поглед на техничките средства и опремата за вршење на дејноста отстранување на отпад, условите и начинот за обука и тренинг-програмата за вработените.

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

27. Правилник за формата и содржината на барањето за добивање на дозволата како и формата и содржината на дозволата за депонија.
28. Правилник за количеството биоразградливи состојки во отпадот што смее да се депонира.
29. Правилник за критериумите за прифаќање на отпадот во депониите од секоја класа, подготвителните постапки за прифаќање на отпадот, општите постапки за тестирање, земање мостри и прифаќање на отпадот.
30. Одлука за висината на цената од Тарифникот за депонирање на опасниот отпад
31. Правилник за начинот и постапката за работа, следење и контрола на депонијата за време на работењето, како и следењето и контролата на депонијата во фазата на затворање и натамошна грижа за депонијата по затворањето.
32. Правилник за начинот и условите за грижа за депониите откако тие ќе престанат да работат.
33. Правилник за условите што треба да ги исполнува правното лице, како и начинот на изборот на правното лице да врши принудна управа.
34. Правилник за формата и содржината на образецот на барањето и на дозволата за извоз и увоз на отпад.
35. Методологијата за пресметување на цената за собирање, транспортирање и отстранување на отпад.
36. Правилник за начинот на определување на висината и видот на осигурувањето врз основа на видовите и количините на отпадот со кој управува правното лице и видот на постапувањето со отпад, висината на износот на осигурувањето согласно со одделни видови на отпад и количини со кои се управува и видот на постапувањето, времетраењето, како и начинот на нивната наплата.

Подзаконските акти треба да се донесат во рок од година од денот на влегување во сила на законот.

7.3 Органи на државната управа, државни органи и други органи надлежни за спроведување

Надлежни за спроведување на предложената опција се:

- Министерство за животна средина и просторно планирање
- Управа за животна средина
- Управа за јавни приходи
- Државен инспекторат за животна средина
- Државен пазарен инспекторат
- Општините и градот Скопје
- Регионалните центри за управување со отпад
- Регулаторна комисија за енергетика на РСМ

7.4 Активности за обезбедување на ефикасно спроведување на предлогот на закон

Заради спроведување на Законот потребно е да се преземат низа активности со цел негово ефикасно спроведување, меѓу кои и тренинг/обука на тренери со претставници од централна, локална власт, бизнис сектор, даватели на услуги и невладиниот сектор за управување со отпад. Исто така, потребно

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

е да бидат спроведени информативни кампања за промовирање на обврските на државните органи, органите на локална самоуправа, бизнис секторот и граѓаните, кои произлегуваат од Законот за управување со отпад.

8. Следење и евалуација

8.1 Начин на следење на спроведувањето

Спроведувањето на законот ќе се врши од става на надлежните институции и тоа:

- Министерство за животна средина и просторно планирање
- Управа за животна средина
- Управа за јавни приходи
- Државен инспекторат за животна средина
- Регионалните центри за управување со отпад
- единиците на локална самоуправа
- подготовката и реализацијата на планските документи од областа на управувањето со отпадот.

Министерството за животна средина и просторно планирање со Управата за животна средина по завршување на втората година од влегувањето во сила на Законот, ќе направи анализа на степенот на исполнување на предвидените индикатори дадени во точка 8.2 од овој извештај односно дали ќе биде:

- донесен нов Национален план за управување со отпад
- усвоени осумте регионални планови за осумте региони во Република Северна Македонија.
- Општините односно градот Скопје да ги донесат програмите за управување со отпад.

МЖСПП и УЖС ќе го следи спроведувањето на регионалното управување со отпад особено во делот на постигнување на согласност на општините за реализирање на обврските за спроведување на регионално управување со отпад. Исто така ќе се следи во однос на изградбата на регионалната постројка за управување со отпад.

Министерството за животна средина и просторно планирање и Управата за животна средина потребно е да го следат донесувањето на програмите и на квартална основа ќе организира одржување на состаноци со општините за следење на овој процес.

Управата за животна средина ќе го следи доставувањето на програми од правни лица кои создаваат повеќе од 200 килограми опасен отпад и повеќе од 150 тони неопасен отпад и во соработка со Државниот инспекторат за животна средина да преземе мерки за исполнување на оваа обврска.

8.2. Евалуација на ефектите од предлогот на закон и рокови

Евалуација на ефектите од имплементација на регулативата ќе се следат врз основа на поставените индикатори за следење:

- Донесување на Национален план за управување со отпад;
- Донесување на 8 Регионални планови за управување со отпад;
- Донесување на потребните подзаконски акти (наведени во точка 7.2);
- Доставување на Програми за управување со отпад подготвени од општините и градот Скопје (вкупно 80 и програма на градот Скопје);

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

- Доставени програми од правни лица кои вршат активност за управување со отпад;
- Доставени извештаи за спроведување на програмите од правни лица;
- Доставени 81 извештаи за спроведување на програмите за управување со отпад од страна на општините и градот Скопје;
- Следење на донесувањето на одлуки од страна на единиците за локална самоуправа за воспоставување на регионалното управување со отпад и
- Следење на создавањето на нерегуларни депонии/губришта (санација и создавање на нови).

Изјава од државниот секретар

Нацрт Извештајот за проценка на влијанието на регулативата е изготвен во согласност со Методологијата за проценка на влијанието на регулативата. Тој дава реална проценка на можните влијанија и очекуваните ефекти, како и трошоците кои се однесуваат на секоја од утврдените можни решенија (опции) за решавање на проблемот.

Датум: _____

.....
потпис на државен секретар,
Каја Шукова

Изјава од министерот

Врз основа на резултатите од анализите прикажани во Извештајот за проценка на влијанието на регулативата сметам дека препорачаното решение (опција) претставува најдобар начин за решавање на проблемот и постигнување на очекуваните ефекти на најекономичен начин.

Датум: _____

.....
потпис на министер,
Naser Nuredini

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

ПРИЛОГ

Предлози и забелешки по предлог на законите за управување со отпад		
Предложени измени	Прифатени /Одбиени (причини)	Корекции во предлог законот
3.ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАДОТ		
АСОЦИЈАЦИЈАТА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПОСЕБНИТЕ ТЕКОВИ НА ОТПАДОТ		
<ul style="list-style-type: none">Во Воведот, во Поглавје, II. „ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА“, во став 2, "воспоставувањето на регионално управување со отпад ќе овозможи подобра контрола врз животната средина од активностите во областа на управувањето со отпадот преку", да се вгради нова алинеа, со следниот текст:<ul style="list-style-type: none">"воспоставување на систем за интегрално и одржливо управување со отпад на регионално ниво".	<u>Прифатено</u>	- Вметнато
<ul style="list-style-type: none">Во членот 6, "Дефиниции" дополна/измена на следните точки:	Прифатено за терминот „селекција“ .	<u>Терминот „селекција“ е додаден секаде соодветно.</u> <u>Додадено „Циркуларна економија“</u>

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<ul style="list-style-type: none">- Во точка 29 „Одделно собирање“, после терминот одделно собирање во заграда да се вгради терминот: “СЕЛЕКЦИЈА” бидејќи овој термин понатаму се употребува во одделни членови на Предлог на Законот.- Точка 26 "Оператор на регионален систем" да се дополни со нова алинеа, со следниот текст: „Оператор на регионален систем е правно лице, кое врши услуга за управување со отпад, што го обврзува, задолжително да ангажира стручно оспособено лице за управување со отпад, согласно член 52 од Предлог Законот“;- Точка 27. "Управување со отпадот“ да се дополни со терминот: „СЕЛЕКЦИЈА“и да гласи: „Управување со отпад е дејност односно активност	<p>Не се прифаќа барањето за дополнување на Точка 26 "Оператор на регионален систем" бидејќи е веќе регулирано во член 79 став 14).</p>	
---	--	--

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p><i>што вклучува операции на собирање, СЕЛЕКЦИЈА, транспортирање, складирање, преработка, повторна употреба, отстранување и промет на отпадот, вклучувајќи го и надзорот над овие операции, како и мерките за заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето за време на работата на објектите и на инсталациите за отстранување на отпадот, како и грижата за инсталациите по престанокот на нивната работа или за локациите каде отпадот е отстранет, вклучувајќи ги и активностите преземени од страна на посредник и трговец со отпад".</i></p> <p>- Точка 30. „Собирно место“, дефиницијата да се дополни со терминот: "СЕЛЕКЦИЈА" и да гласи:</p>		
---	--	--

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p><i>"Собирно место е место каде што се лоцирани еден или повеќе садови кои служат за собирање И СЕЛЕКЦИЈА на отпад, заради негово преземање со цел спроведување на активности за управување со отпадот, како и негово транспортирање до собирен центар";</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Точка 48. "Најдобри достапни техники" да се дополни и да гласи:- <i>"Најдобри достапни техники се техниките дефинирани согласно Законот за животна средина или другите прописи во животната средина"</i>- Точка 53. "Цврсто гориво добиено со преработка на отпад (Solid recovered fuel)" да се дополни и да гласи: <i>"Цврсто гориво добиено со преработка на отпад (Solid recovered fuel) е цврсто гориво"</i>	<p>Не се прифаќа предлог измената за Точка 48. "Најдобри достапни техники" бидејќи е регулирано со Законот за животна средина, кој е опфатен со терминот „прописите за животна средина“.</p>	
---	---	--

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p><i>подготвено од неопасен отпад заради негова употреба за енергија во постројките за горење или согорување, кое е согласно класификацијата и барањата утврдени во техничката спецификација на европскиот стандард развиен од страна на Европскиот комитет за стандардизација и законските прописи во областа на енергетиката;</i></p> <p>- Во членот 6, "Дефиниции", да се даде дефиниција на поимот: "ЦИРКУЛАРНА ЕКОНОМИЈА", бидејќи се употребува како термин во Предлог на Законот. Ја предлагаме следната дефиниција:</p> <p>"Циркуларна економија подразбира одржување на вредноста на производите, материјалите и ресурсите, што е можно подолго и нивно враќање во</p>	<p>Не се прифаќа за Цврсто гориво добиено со преработка на отпад (Solid recovered fuel) бидејќи има стандард: Европскиот комитет за стандардизација (European standard EN 15359);</p> <p>Прифатено за "ЦИРКУЛАРНА ЕКОНОМИЈА"</p>	
--	--	--

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p><i>производниот циклус на крајот од нивната употреба, минимизирајќи го создавањето на отпад".</i></p>		
<ul style="list-style-type: none">Во точка 6 "Изолирана населба е населба со повеќе од 50 жители, но не повеќе од 500 жители и не повеќе од 5 жители на километар квадратен и која што е оддалечена од најблиската урбана агломерација со најмалку 250 жители по километар квадратен, на не помалку од 50 км или каде што пристапот е отежнат во одреден временски период од годината поради хидрометеоролошките услови". Наведените критериуми да се	<p>Не се прифаќа. Ова не е регулирано со "Законот за просторно и урбанистичко планирање". Терминот „изолирана населба“ соодветно се дефинира за потребите на овој закон, односно од аспект на управувањето со отпадот.</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>усогласат со "Законот за просторно и урбанистичко планирање", кој е во фаза на донесување, за да се усогласи со нашата законската регулатива. Претпоставуваме дека овие критериуми се земени од некоја ЕУ директива, која не ни е познато дали е транспонирана во нашето законодавство;</p>		
<p>▪ Во Член 9, Начело "Загадувачот плаќа", во дефиницијата да се вгради и терминот: "СЕЛЕКЦИЈА", и истата да гласи: "Создавачот и/или поседувачот на отпадот се должни да ги сносат сите трошоци настанати при управувањето со отпадот, вклучувајќи ги и трошоците за собирање, СЕЛЕКЦИЈА, транспортирање, третман, преработка, складирање, повторна употреба, рециклирање, финално рециклирање, отстранување, депонирање, спречување на создавање на отпад, надзор и мониторинг на отпадот, како и трошоците за мерките за</p>	<p>Прифатено</p>	<p><u>Вметнато во член 9</u></p>

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p><i>ремедијација и санација на штетата којашто е предизвикна од управувањето со отпадот или штетата којашто би била предизвикана со отпадот".</i></p>		
<p>▪ II. ВИДОВИ И КЛАСИФИКАЦИЈА НА ОТПАД, член 15, "Листа на видови на отпад", да се нагласи, дека: "Листата на видови на отпад ќе се утврди со посебен пропис". Со тоа ќе се изврши усогласување со последниот став од овој член, кој гласи: "Врз основа на групите на отпад од ставот (1) и ставот (9) на овој член, министерот кој раководи со органот за животна средина (во натамошниот текст: министер) ја пропишува Листата на видови отпади".</p>	<p>Не се прифаќа, јасно е во: став (10) Врз основа на групите на отпад од ставот (1) и ставот (9) на овој член, министерот кој раководи со органот за животна средина (во натамошниот текст: министер) ја пропишува Листата на видови отпади.</p>	
<p>▪ Во Член 17, „Услови за стекнување на акредитација за оцена на карактеристиките на отпадот" да се изврши дополна на став (2) и истиот да гласи: (2) Министерот за животна средина во соработка со Бирото за</p>	<p>Не се прифаќа. Усогласено е со Институтот за Акредитација на РСМ.</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p><i>акредитација при Министерството за економија ги пропишува стандардите што треба да се исполнат со цел да се добие акредитација за вршење на оцена на карактеристиките на отпадот.</i></p>		
<p>▪ Во Членот 19:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>во став 1: „Поедини видови на отпад (особено хартија, стакло, гуми, текстил, композитни материјали и метал, но и други) престануваат да бидат отпад“ да се дефинира дека рециклаторот е тој кој има право да бара укинување на статусот отпад.</i> <p>Во ставот (7), по однос на дадениот текст: „Доколку за одреден вид на отпад не се пропишани услови што треба да се исполнат за да се укине статусот на отпад, стручниот орган од случај до случај одлучува дали на поединиот вид отпад ќе му се укине статусот на отпад имајќи ги предвид условите од став</p>	<p>Не се прифаќа. Усогласено е со рамковната директива на ЕУ за отпад и воведени се регистри. Како на национално ниво, така и во ЕУ, со оглед на неможноста да се предвиди и таксативно да се наброи секој можен иден одреден вид на отпад, предвидени се критериуми и стручно тело. Правното лице може да побара да се укине статусот, но стручниот орган и Работното тело за отпад од членот 20 одлучуваат за статусот на отпадот.</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>(1) од овој член, притоа, водејќи сметка за праксата и искуството коешто постои во земјите членки на Европската унија“.Сметаме, дека ова треба да се дефинира со овој закон, не може да се повикуваме на праксата и искуството коешто постои во земјите членки на Европската унија, туку треба да се преточи во законска обврска.</p>		
<p>▪ Во Член 27, "Обврски на општините и градот Скопје за управувањето со комуналниот и со другиот неопасен отпад", да се направат следните измени:</p> <ul style="list-style-type: none">- Во Став(1), после точка 3, од овој член, се додаваат две точки 4 и 5, кои ќе гласат: 4) заради воспоставување и функционирање на регионалниот систем за управување со отпад, а во врска со управувањето со цврстиот комунален и комерцијален отпад задолжително соработува со колективните постапувачи за	<p>Делумно се прифаќа. Дополнето е дека општините и градот Скопје соработуваат со колективните постапувачи за управување со посебните текови на отпадот во согласност со прописите за проширена одговорност на производителите. За делот на намалување на количините кои ги генерираат правните лица, нема оправданост за намалување на количините кои создаваат опасен отпад повеќе од 200 на 100 кг, односно од 100 на 50 тона неопасен отпад.</p>	<p>Вметнато во член 27 соодветно.</p>

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p><i>управување со посебните текови на отпадот, и 5) во соработка со колективните постаувачи работи на исполнување на Националните цели за собирање на отпад;</i></p> <p>-Став (2), да се измени и да гласи: <i>"Со комерцијалниот отпад се постапува на ист начин, како што се постапува со комуналниот отпад, освен доколку истиот е создаден од правни лица, кои создаваат опасен отпад повеќе од 100 кг, односно повеќе од 50 тона годишни неопасен отпад".</i></p>		
<ul style="list-style-type: none">Член 31 „Меѓуопштински одбор за управување со отпад“ - Терминот "меѓуопштински одбор" да се замени со терминот "меѓуопштинско тело".	<p>Не се прифаќа. Одбор е група од избрани или именувани лица која претставува некој орган на власта со определени задолженија.</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<ul style="list-style-type: none">Во поглавје VI. ГОРЕЊЕ ИЛИ СОГОРУВАЊЕ НА ОТПАДОТ, во Член 44, "Правила за горење и за согорување на отпадот", да се вгради нова точка 4, која ќе гласи: "Правилата за горење и согорување на отпадот детално ќе бидат опфатени и регулирани со Законот за индустриски емисии, кој ќе биде објавен во Службен весник на Република Северна Македонија"	Не се прифаќа. По донесувањето на законот за индустриски емисии оваа глава од законот ќе престане да важи.	
<ul style="list-style-type: none">Во Член 45, "Избор на локација за градење" точка 4, треба да се подели во две одделни точки, кои ќе гласат: 4) близината до населено место и 5) близина до заштитено подрачје.	Прифатено.	Вметнато во законот соодветно
<ul style="list-style-type: none">Член 46, "Еколошка ревизија за инсталациите за горење или согорување на отпадот", терминолошки да се усогласи со Законот за животна средина, каде Генералната еколошка	Прифатено.	Членот е избришан бидејќи истото е веќе уредено со Законот за животна средина.

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p><i>ревизија е заменета со терминот: "Оцена на доброта и влијанијата врз животната средина согласно Законот за процена".</i></p>		
<ul style="list-style-type: none">Во Член 47, став (2), во точка 3 и 4, да се преоцени влијанието од ваквите решенија преку правење на детална анализа, за да се утврди ефектот, што ќе се постигне со нивната имплементација и колку е истото прифатливо.	<p>Не се прифаќа. Опфатено е со постапката за оцена на влијанието согласно со прописите за животна средина.</p>	
<ul style="list-style-type: none">Во член 55 „Обврска за водење евиденција и известување“ во став (2), точка 1 да се исфрли терминот: „потеклото“ на отпадот од причина што, доколку правното лице го создава отпадот, тогаш не може да се бара негово потекло.	<p>Не се прифаќа. Терминот „потекло“ се однесува на потекло од одреден процес во рамките на правното лице. Различни видови отпад се соодаваат од различни процеси во одредена инсталација.</p>	
<ul style="list-style-type: none">Член 81, "Дозвола за депонијата", во точка (5) е утврдено: "За да може да отпочне со работа депонијата, основачот треба да обезбеди интегрирана еколошка	<p>Не се прифаќа. Освен регионалните депонии, треба да е регулирано и евентуално воспоставување на депонии со помал капацитет кои ќе бидат регулирани со Б-интегрирана еколошка дозвола. По донесување на Законот за</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>дозвола согласно прописите за животна средина, односно А или Б интегрирана еколошка дозвола".</p> <p>Ако веќе стратегијата за управување со отпадот согласно овој закон е регионален интегрален и одржлив пристап за управување со отпад, преку изградба на регионални центри за третман и депонии, тогаш не треба да постојат депонии за кои е потребно обезбедување на Б интегрирана еколошка дозвола. Сите депонии треба да бидат регулирани или со А интегрирана еколошка дозвола или со дозвола за депонија (дозволи кои се издаваат на централно ниво).</p>	<p>индустриски емисии, ќе биде разгледано повторно ова прашање, но засега треба да остане регулирано на овој начин.</p>	
<ul style="list-style-type: none">Во член 107, „Финансирање на програмите за управување со комуналниот отпад, регионалните планови за управување со отпад и организационите единици за регионално управување со отпадот", во став (4), да се измени и гласи:	<p>Регулирано е во членот 113 и ќе биде разгледано со Министерството за финансии.</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p><i>(4) „Средствата од надоместокот од ставовите (1) и (2) на овој член се приход на буџетот на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје и се уплатуваат на ПОСЕБНА НАМЕНСКА СМЕТКА во рамките на трезорската сметка, најдоцна до 15 ден во тековниот месец за претходниот месец, а се користат за финансирање на реализирање на целите за управување со отпад утврдени во програмите за управување со отпад на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, регионалните планови за управување со отпад, како и заради финансирање на организационите единици за регионално управување со отпад“.</i></p> <p>■</p>		
<p>Во став (5) од овој член е утврдено: (5) Општините, општините во Градот Скопје и Градот Скопје, 50% од надоместокот од овој член ќе го уплатат на Центрите за развој на планскиот</p>	<p>Надзорот на законитоста на работата на органите на општината и органите за регионално управување со отпад е уреден согласно член 128, каде што е утврден во посебен став и надзорот над финансиските обврски.</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>регион за регионално управување со отпад најдоцна до последниот ден на тековниот месец.</p> <p>Не е до крај утврдено, кој ќе го контролира ова и кои се казните доколку општините, општините во Градот Скопје и Градот Скопје, не постапуваат согласно став (5) од овој член.</p>		
<ul style="list-style-type: none">Членот 110, да се дополни со нова алинеа, која ќе гласи:<ul style="list-style-type: none">државниот инспекторат ќе врши увид на количините на пакување, батерии и акумулатори, електрична и електронска опрема, текстил, масла, возила и гуми што правните субјекти ги пуштаат на пазарот.	<p>Не се прифаќа. Ова е регулирано со прописите за проширена одговорност на производителите.</p>	
<ul style="list-style-type: none">Во член 120 „Надзор на законитоста на работата на органите на општината“ ставот 3, алинеа, 9 да се дополни со	<p>Прифатено</p>	<p>Вметнато соодветно во законот</p>

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>текстот: „и посебни текови на отпадот“ и да гласи: „Оценува дали градоначалниците на општините, општините во Градот Скопје и Градот Скопје ги определиле местата за собирање и селектирање на комуналниот И ПОСЕБНИТЕ ТЕКОВИ на отпадот и го следи начинот на нивното спроведување“.</p>		
<p>▪ Во прекршочни одредби да се предвиди казна за општините, општините во Градот Скопје и Градот Скопје за несоработка со колективните постапувачи и неисполнување на Националните цели од страна на општината во висина од 1 еур/жител.</p>	<p>Ова е регулирано со прописите за проширена одговорност на производителите и Законот за прекршоци.</p>	
<p>▪ Генерално, за целата управна постапка да се усогласат управните рокови со Законот за управна постапка и да се воведат е-систем на следење на разните дозволи, преку веб страна,</p>	<p>Делумно прифатено.</p>	<p><u>Соодветно е вметнато во законот, во рамките на можностите согласно делокругот на уредување на овој закон. Целокупната работа на органот за животна средина и водењето на</u></p>

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p><i>заради поголема транспарентност и ефикасност.</i></p>		<p><u>управните постапки треба да се реформира во согласност со работата и програмата на Владата на РСМ, односно министерството надлежно за администрација и информатичко општество.</u></p>
<p>▪ Во сите членови каде е утврдено донесување на подзаконски акти во функција на имплементација на решенијата предвидени со овој Предлог на Закон да се додаде на крајот од реченицата: "ЌЕ БИДЕ ОБЈАВЕН ВО СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА" и</p>	<p>Не се прифаќа. Подзаконските акти задолжително според закон се објавуваат во Сл. Весник на РСМ. Ова се подразбира..</p>	
<p>▪ ДА СЕ НАПРАВИ ДЕТАЛНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА РЕШЕНИЈАТА И ТЕРМИНИТЕ НА ПРЕДЛОГ НА ЗАКОНОТ ЗА ОТПАД СО ИЗМЕНИТЕ И ДОПОЛНУВАЊАТА НА ЗАКОНОТ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА, ЗАРАДИ ЦЕЛОСНА УСОГЛАСЕНОСТ.</p>	<p>Прифатено</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

СОС Охрид		
II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА Се додава нова, прва, алинеја која гласи: - спречување на создавање на отпад		
V. ПРЕГЛЕД НА ПРОПИСИ ШТО ТРЕБА ДА СЕ ДОНЕСАТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ Се додава втор став кој гласи: При донесувањето на Законот потребно е да изменат чл. 9 и 10 од Законот за животната средина, кои ќе се дополнат со нов став кој гласи Средствата собрани по овој основ се акумулираат во посебен Зелен фонд. Се додава нов член 20 во ЗЗЖС кој гласи Основање Зелен фонд, актуелниот член 20 станува член 21 и така натаму. Актуелниот втор став станува трет и така натаму.	Не се прифаќа. Ова не може да се регулира во овој пропис. Ќе се земе предвид при измени на Законот за животна средина.	
V. ПРЕГЛЕД НА ПРОПИСИ ШТО ТРЕБА ДА СЕ ДОНЕСАТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ Подзаконските акти треба да се донесат во рок од година од денот на влегување во сила на законот. треба да се донесат се заменува со ќе се донесат.	Прифатено	<u>Постапено.</u>

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>V. ПРЕГЛЕД НА ПРОПИСИ ШТО ТРЕБА ДА СЕ ДОНЕСАТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ Подзаконските акти треба да се донесат во рок од година од денот на влегување во сила на законот. година се заменува со шест месеци.</p>	<p>Не се прифаќа. Периодот од шест месеци не е доволен за донесување на 36 подзаконски акти кои произлегуваат од овој закон.</p>	
<p>Член 3 Целите на законот Следните ставови се менуваат и гласат 1) спречување на создавање на отпад и во најголема можна мера, намалување на количеството на создадениот отпад (2) Што поголемо искористување на употребливите состојки на отпадот. (3) одржлив развој, преку поттикнување на повторна употреба и рециклирање на отпадот и преку зачувување и заштеда на природните ресурси; (4) отстранување на отпадот, на начин што е безбеден за животната средина Се дополнува со уште една цел во духот на циркуларната економија: Поттикнување на употреба на енергија која се генерира од отпадот што не може да се рециклира. Задолжително е изречно во законот да се наведе дека главната цел е да се спречи создавање на</p>	<p>Не се прифаќа. Целите се потполно хармонизирани со ЕУ рамковната директива за отпад. Дополнително, се друго се уредува со подзаконски акти, упатства, водичи и сл. Исто така, согласно овој закон ќе се донесе и Национален План за спречување на создавање на отпад со што е опфатено намалувањето и реупотребата на отпадот.</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>отпад во согласност со хиерархијата на управување со отпад. Сметаме дека избегнување и намалување во најголема можна мера не го доловуваат целосно значењето на спречување на создавање на отпадот. Со овој закон мора да се постави јасна цел за спречување на производството на отпад и од страна на граѓаните (вклучително физички и правни лица) и од страна на институциите. За таа цел во законот е потребно да се предвидат решенија со кои ќе се обесхрабри произведувањето отпад и со кои ќе се стимулираат одржливи практики.</p>		
<p>Член 6 Дефиниции Да се дополни Недостасуваат дефиниции на термините „компост/компостирање“</p>	<p>Не се прифаќа. Компостирањето е еден од начините на преработка на отпад кои се регулирани во член 39 Операции за преработка на отпадот.</p>	
<p>Член 7 Начело на заштита на животната средина при управувањето со отпад Членот да се дополни со таксативно наведени специфични ставки од сите европски директиви поврзани Актуелната формулација на овој член остава премногу простор за произволно толкување, а како што</p>	<p>Не се прифаќа. Се работи за воспоставено начело и постои номотехничко правило, односно правна техника за начините на кои се пропишуваат начелата во законите.</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

беше погоре наведено, се со заштита на животната средина, управување со отпад, индустриски емисии итн.		
Член 9 Начело “загадувачот плаќа” Член 9 се дополнува со нов став Средствата собрани по овој основ се акумулираат во посебен Зелен фонд	Не се прифаќа. Објаснувањето е дадено погоре (во првиот коментар).	
Член 14 Хиерахија при управувањето со отпадот (3) При управувањето со одредени видови на отпад може да се отстапи од воспоставената хиерархија за управување со отпад од став (1) од овој член Да се прецизира. Потребно е да се утврди точно на кои видови на отпад се мисли само доколку отстапувањето се темели на анализа на животниот циклус на вкупното влијание на тој посебен отпад врз животната средина при неговото создавање и управување, земајќи ги во предвид принципите на претпазливост, одржливост на животната средина, техничката и економската изводливост, заштита на ресурсите, како и начелото на загадувачот плаќа. Да се прецизира	Не се прифаќа. Хиерахијата е комплетно хармонизирана согласно со ЕУ рамковната директива за отпад. Конкретното прецизирање при примена на принципот на хиерархија при управување со отпадот може да доведе до ограничено и несоодветно постапување во дадени ситуации од причини што е невозможно во законот да се наведат сите конкретни ситуации кои би можеле да се појават.	
Член 20 Работно тело за отпад (1) За утврдување на статусот на секундарна	Не се прифаќа. Самото менување на статусот на отпадот подразбира и негово	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>суровина од член 18 од овој закон и за престанување на статусот на поедини видови отпад од член 19 од овој закон, на предлог на министерот Владата на Република Северна Македонија формира посебно работно тело за отпад кое е составено од претставници од бизнис секторот, органи на државната управа, научни и образовни институции и организации и експерти од областа на управување со отпадот</p> <p>Се брише претставници од бизнис секторот.</p>	<p>ставање во промет, или поинаку кажано, во конкретниот случај бизнис секторот се јавува како засегната страна. Оттука важно е искуството и мислењето на овој сектор. Телотоработи согласно деловник и одлуките се донесуваат по пат на гласање, така што не може да доминира еден глас (евентуално ако има спротивставени еколошки и бизнис мислења). Последната одлука ја донесува стручниот орган имајќи го предвид мислењето од работното тело, (Член 18 став (5) и член 19 став (5)) како и прописите од областа на животната средина.</p>	
<p>Член 26 Програми за управување со отпадот (1) Правните лица и трговец поединец кои во вршењето на својата дејност во текот на една календарска година создаваат повеќе од 200 килограми опасен отпад или повеќе од 150 тони неопасен отпад, донесуваат програми за управување со отпадот во согласност со Стратегијата, Планот, Планот за намалување на создавањето на отпад и регионалните планови за управување со отпад.</p>	<p>Прифатено.</p>	<p>Вметнато соодветно во член 27 од законот.</p>

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>Став (1) се менува и гласи: (1) Правните лица и трговец поединец кои во вршењето на својата дејност во текот на една календарска година создаваат опасен отпад или повеќе од 100 тони неопасен отпад, донесуваат програми за управување со отпадот во согласност со Стратегијата, Планот, Планот за намалување на создавањето на отпад и регионалните планови за управување со отпад.</p>		
<p>Член 30 Управување со отпад на регионално ниво (3) Спогодбата од став (1) задолжително ги содржи: - минимални количества на отпад отстапени на претоварна станица на општинско ниво или централен објект за отстранување на отпад на регионално ниво и - други одредби кои го уредуваат можното учество на приватниот сектор во управувањето со регионалниот систем во зависност од регионалниот план Да се прецизира став 3.</p>	<p>Не се прифаќа. Ова не се уредува со закон туку со други акти кои произлегуваат од овој закон и од статутот на Меѓуопштинскиот одбор за управување со отпад.</p>	
<p>Член 30 Управување со отпад на регионално ниво (6) Општините и градот Скопје коишто се здружиле за воспоставување на регионално управување се должни да го известат органот на државната управа надлежен за работите од</p>	<p>Не се прифаќа. Премногу е краток периодот од 10 дена за донесување на било каков акт.</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>областа на животната средина и да ги достават актите за воспоставеното здружување, во рок од 30 дена од денот на здружувањето.</p> <p>Се заменува со во рок од 10 дена.</p>		
<p>Член 30 Управување со отпад на регионално ниво (7) Во случаите кога сите општини, односно градот Скопје кои припаѓаат во еден регион, нема да се здружат, односно нема да ја склучат спогодбата од ставот (1) на овој член во рокот кој е утврден со Планот, односно нема да го воспостават регионалниот систем во рок од две години од денот на донесувањето на спогодбата од ставот (1) на овој член, на предлог на министерот, Владата на Република Северна Македонија донесува одлука за воспоставување на Систем за управување со отпад за определен регион.</p> <p>Се заменува со во рок од триесет дена.</p>	<p>Не се прифаќа. Периодот од 30 дена е неразумен за воспоставување на систем.</p>	
<p>Член 36 Правила за управување со отпадот (1) Управување со отпадот мора да се изведува со должно внимание и на начин со кој се избегнува: 5) уништување на заштитените природни области и на заштитеното културно наследство</p>	<p>Прифатено.</p>	<p>Вметнато во член 36 соодветно</p>

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>Се менува и гласи: 5) уништување на заштитеното природно и културно наследство</p>		
<p>Член 36 Правила за управување со отпадот (2) Создавачот на отпад е должен да се грижи на отпадот што го создал се до неговото крајно отстранување односно до последната операција на управување со отпадот, без оглед дали тој управува директно со отпадот или го дал на управување на посредник, трговец со отпад или управувањето го доверил на трето лице кое управува со колективен систем за посебни текови на отпад. Создавачот треба да вложи доволно напор за да добие податоци за отпадот што го создава што ќе му овозможат да се увери дека е веројатно управувањето со неговиот отпад се врши согласно закон.</p> <p>Создавачот треба да вложи доволно напор за да добие податоци за отпадот што го создава што ќе му овозможат да се увери дека е веројатно управувањето со неговиот отпад се врши согласно закон се брише.</p>	<p>Не се прифаќа. Одредбата е хармонизирана со ЕУ рамковната директива за отпад.</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>Член 36 Правила за управување со отпадот (3) Се забранува горење или согорување на отпад на локации што не се наменети за таа цел, како и користење на уреди и инсталации кои немаат дозвола за тоа издадена согласно закон или во кои горењето или согорувањето на отпадот можат да ја загрозат животната средина, животот и здравјето на луѓето.</p> <p>Се менува и гласи: (3) Се забранува горење или согорување на отпад на локации што не се наменети и не се опремени за таа цел, како и користење на уреди и инсталации кои немаат дозвола за тоа издадена согласно закон или во кои горењето или согорувањето на отпадот можат да ја загрозат животната средина, животот и здравјето на луѓето.</p>	<p>Не се прифаќа. Ако не се наменети за таа цел не е релевантно дали се опремени или не. Технологијата (ако на тоа се мисли) под „опремени“ е регулирано со закон.</p>	
<p>Член 37 Управување со отпадот што се наоѓа на имот во приватна сопственост (4) Доколку постојат сознанија дека на имот што е во приватна сопственост се врши складирање и собирање на отпад спротивно на одредбите од овој закон, овластениот инспектор за животна</p>	<p><u>Прифатено.</u></p>	<p><u>Вметнато соодветно во член 37</u></p>

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>средина или државниот инспектор за животна средина имаат право да вршат инспекциски надзор во имот што е во приватна сопственост, а на кој е или во кој се чува отпадот.</p> <p>Се менува и гласи: (4) Доколку постојат сознанија дека на имот што е во приватна сопственост се врши складирање и собирање на отпад спротивно на одредбите од овој закон, овластениот инспектор за животна средина или државниот инспектор за животна средина ќе извршат инспекциски надзор во имот што е во приватна сопственост, а на кој е или во кој се чува отпадот.</p>		
<p>Член 43 Операции за отстранување на отпадот - D 6 - полагање во големи водни тела освен мориња/океани; Се дополнува со: и природни и вештачки езера.</p>	<p>Не се прифаќа. Се подразбира, а е и потполно хармонизирано со ЕУ рамковната директива за отпад.</p>	
<p>Член 67 Собирање и селектирање на комунален отпад (3) При определување на бројот и локациите на собирните центри се зема предвид бројот на жителите во населеното место, при што</p>	<p>Не се прифаќа. За отпадот од пакување постојат други критериуми. Овде се работи за различни видови комунален отпад и потребно е погуста мрежа на вакви собирни центри.</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>се обезбедува најмалку еден собирен центар на 15.000 жители.</p> <p>Да се усогласи член 32 став (2) При определување на местата и локациите на собирните центри треба да се земе предвид бројот на жителите во населеното место, при што треба да се обезбеди најмалку еден собирен центар на ниво на општината, односно најмалку по еден собирен центар за најмалку 30.000 жители за општините кои имаат повеќе од 30.000 жители од Законот за управување со пакување и отпад од пакување со овој член.</p>		
<p>Член 76 Услови што треба да ги исполнува депонијата</p> <p>(1) Депонија од член 75 од овој закон може да биде изградена и да биде ставена во употреба само доколку не предизвикува значителни негативни влијанија врз животната средина, како и не го загрозува здравјето на луѓето.</p> <p>Значителни влијанија врз животната средина е неопходно детално да се специфицира.</p>	<p>Не се прифаќа. Јасна е одредбата и „значително влијание“ претставува воспоставен правен стандард. Влијанијата врз животната средина секако за овие инсталации се оценуваат со постапка за оцена согласно со прописите за животна средина.</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>Член 87 Надомест за депонирање (1) Цената за депонирање на отпадот ја определува Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија со Тарифник за депонирање на отпадот. (2) Тарифникот за депонирање на отпадот од став (1) на овој член се формира врз основа на пресметката на целокупните трошоци за инвестирањето, изградбата, работата, одржувањето на депонијата, како и трошоците за грижата за депониите по нивното затворање, вклучувајќи ја и финансиската гаранција.</p> <p>Член 87 се брише. Член 88 станува чл. 87 итн.</p>	<p>Не се прифаќа. Не е јасна забелешката. Надоместокот треба да биде регулиран со овој закон.</p>	
<p>Член 94 Увоз на отпад на територијата на Република Северна Македонија (3) Дозволен е увоз на отпад што може без опасност од загрозување на животната средина, животот и здравјето на луѓето безбедно: 1) повторно да се употреби за истата намена; 2) да се рециклира и 3) по исклучок да се искористи како извор на енергија (запаливиот отпад утврден во член 6 точки 52 и 53), исклучувајќи го горењето или депонирањето на отпадот</p>	<p>Не се прифаќа. Одредбата е во потполност хармонизирана со ЕУ рамковната директива за отпад.</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>заради негово дефинитивно отстранување. (4) Запаливиот отпад од став (3) точка 3 на овој член се увезува доколку е пропратен со писмен договор кој мора да ги содржи техничките спецификации за крајниот корисник на отпадот како гориво и податоци за калориската вредност, содржината на влага, формата и количината на преработеното гориво.</p> <p>Ставовите (3) и (4) се бришат.</p>		
<p>Член 103 Обврска за објавување на податоците Член 104 Достапност на информациите за управување со отпадот</p> <p>Двата члена да се дополнат со цел да се допрецизираат сегменти.</p>	<p>Не се прифаќа бидејќи не е јасен коментарот/барањето.</p>	
<p>XV ПРЕКРШОЧНИ САНКЦИИ Сите глоби во законот е неопходно најмалку трикратно да се зголемат. Исто така, периодите на забрана за вршење дејност најмалку трикратно да се зголемат. Предлагачот на законот со ниските предвидени казни не го обесхрабрува прекршувањето на законот, што е и единствената логичка</p>	<p>Не се прифаќа. Одредбите се усогласени со Законот за прекршоците како системски закон.</p>	

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

<p>цел за нивното воведување. Напротив, со вака благи санкции, граѓаните се ставаат во огромна опасност, се подриваат основните принципи на правната држава и се штити крупниот криминал.</p>		
---	--	--